

Det Kongelige Landbruksdep.
Postboks 8007 Dep.

0030 OSLO

Dato: 04.04.2003

J.nr: 533/03

Arkiv: A03240

HØRINGSUTTALELSE TIL HØRINGSNOTAT OM FRAMTIDIG ORGANISERING AV LABORATORIETJENESTENE PÅ MATOMRÅDET

Næringsmiddeltilsynet for Kongsberg, Flesberg, Nore og Uvdal, Rollag, Sigdal og Øvre Eiker IKS har mottatt høringsnotat om framtidig organisering av laboratorietjenestene på matområdet til uttalelse. I høringsuttalelsen har vi valgt å vektlegge følgende:

- Nærhet – tverrfaglighet - kompetanse
- Forholdet til laboratoriepersonalet

Nærhet – tverrfaglighet - kompetanse

Dagens næringsmiddeltilsyn fungerer som et kompetansesenter for naturfaglige spørsmål i lokalmiljøet. Laboratoriet er en viktig del av dette, og betjener så vel tilsynet som lokalsamfunnet for øvrig med analyser og tilhørende faglige vurderinger. Laboratoriene er i takt med lokalsamfunnets behov utviklet til en praktisk og brukerorientert tjeneste og tilbyr etterspurt fagkompetanse på en rekke områder knyttet til mat og helse i vid forstand, som går langt utover det å bare produsere analyseresultater.

Det er rimelig å anta at forbrukerne vil ha de samme forventningene til Mattilsynet som de har til dagens næringsmiddeltilsyn. Etterspørsel etter den kompetansen som dagens laboratoriepersonell besitter, vil dermed rettes til det nye mattilsynet. Dersom det velges en modell der de nye lokale mattilsynkontorene ikke har den nødvendige nærheten til, og løpende kontakten med, et laboratoriemiljø, vil disse henvendelsene ikke kunne håndteres på samme effektive måte som i dagens system. Dette vil oppfattes som en reduksjon av den totale kompetansen i den nye organisasjonen i forhold til det tidligere næringsmiddeltilsynet, og ha betydning for forbrukernes tillit.

Også internt vil mattilsynet ha behov for løpende kontakt med laboratoriemiljøet for å skaffe seg et helhetlig bilde av aktuelle problemstillinger. Dette er også departementene klar over da det heter i høringsnotatet at *"Lokale og regionale enheter i Mattilsynet vil likevel ha behov for å kunne samhandle med og hente forvaltningsstøttetjenester fra andre aktører i sitt daglige arbeid. Det må kunne anses som en fordel at slik kompetanse forefinnes i rimelig geografisk nærhet til disse enhetene."*

På bakgrunn av dette foreslår departementene en fordeling der laboratorier for rutinemessige kjemiske og mikrobiologiske analyser minst skal finnes i hver region, og eventuelt egne mikrobiologiske laboratorier i hvert fylke dersom rask transport til regionlaboratoriet er vanskelig. Med en slik fordeling ivaretas ikke den daglige samhandlingen mellom laboratorium og tilsyn som har vært et viktig faglig suksesskriterium for næringsmiddeltilsynet hittil.

Etter vår mening må staten i en overgangsfase legge til rette for å prøve ut mulighetene for å bygge videre på samlokaliserte, tverrfaglige enheter der laboratorium og mattilsynkontor er viktige elementer, eventuelt sammen med miljørettet helsevern.

Det heter at i høringsnotatet at departementene ønsker å foreslå overfor Stortinget at *"staten av rimelighetshensyn tar et økonomisk medansvar for de personalpolitiske omstillingstiltakene som kommunene både bør og må gjennomføre på laboratorieområdet."*

Næringsmiddeltilsynet støtter dette. Etter vår mening påhviler det staten et særlig ansvar i denne saken da den omorganiseringen det her er tatt initiativ til, bryter opp velfungerende kompetansemiljøer. For å unngå å tape verdifull kompetanse, er det avgjørende at staten bidrar med midler slik at en får en smidig overgang og tilpasning til den nye organisasjonsmodellen ved å utvikle nye lokale samarbeidsmodeller som gir mulighet for effektiv samhandling.

Forholdet til laboratoriepersonalet

Departementene legger i høringsnotatet til grunn at kommunene skal ha arbeidsgiveransvaret for laboratoriepersonalet i dagens KNT. Det er her viktig å presisere at mange KNT, som oss, er egne selskaper som juridisk sett er selvstendige rettssubjekter. Når KNT som organisasjon forsvinner, vil styrene sitte igjen med arbeidsgiveransvaret for laboratoriepersonalet. Kommunene som eiere, har ikke noe omplasseringsansvar for disse ansatte da de er ansatt i selskapet og ikke i den enkelte kommune. Dersom en ikke lykkes med alternative laboratorieløsninger (jf. kommentarene ovenfor) blir dermed disse ansatte overtallige.

Vi mener staten må ta et økonomisk ansvar for denne gruppen. Det er staten som har initiert en omorganisering som kun viderefører deler av et utviklet og tilpasset system (dagens næringsmiddeltilsyn). Det bør derfor påhvile staten et ansvar for de ansatte som utelukkes fra den videre organisasjonen og som representerer spesialisert kompetanse som det nye mattilsynet i stor utsterkning vil ha behov for.

Vi mener derfor at laboratoriepersonell som blir overflødige ved omstillingsprosessen, og som innehar nødvendige kvalifikasjoner, må få fortrinnsrett til de stillingene ved lokal- og regionkontorer som mange steder opprettes for å sikre tilsynet nødvendig bestiller / laboratoriekompetanse. Overflødig laboratoriepersonell som innehar tilsynskompetanse, bør få fortrinnsrett til eventuelle nyopprettede tilsynsstillinger, og staten bør bidra aktivt til kompetanseheving for at laboratoriepersonell skal kunne gå inn i ledige stillinger i det nye Mattilsynet.

Konklusjon

Næringsmiddeltilsynet for Kongsberg, Flesberg, Nore og Uvdal, Rollag, Sigdal og Øvre Eiker IKS mener derfor:

- Staten har et særlig ansvar for å bidra til tilpasning av laboratoriemiljøene og utvikling nye lokale samarbeidsmodeller som gir mulighet for effektiv samhandling. Fordi den omorganiseringen det her er tatt initiativ til, bryter opp velfungerende kompetansemiljøer, må staten bidra økonomisk til nødvendige omstillingstiltak.
- Det påhviler staten et ansvar for de ansatte som utelukkes fra den videre organisasjonen, og som representerer spesialisert kompetanse som det nye mattilsynet i stor utsterkning vil ha behov for. Laboratoriepersonell som blir overflødige i omstillingsprosessen, må få fortrinnsrett til nye stillinger i Mattilsynet der laboratoriekompetanse etterspørres, og tilbys kompetanseheving for å kunne gå inn i nye stillinger i det nye Mattilsynet.

Kjersti Sjøli
Byveterinær